

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Tunets och Idkerbergets skolor
i Borlänge kommun

2010-10-29

Rektor Per-Olov Hermansson

Tunets skola

Paradgatan 10

781 81 Borlänge

Idkerbergets skola

Skolvägen 5

781 81 Borlänge

Tillsyn i Tunets och Idkerbergets skolor

Förskoleklass och grundskola årskurs 1–6 på bägge skolorna

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Tunets och Idkerbergets skolor och Borlänge kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Skolorna har ett målinriktat värdegrundsarbete vilket lett till att de elever Skolinspektionen samtalat med trivs bra på skolorna. Personalen på skolorna har fört omfattande diskussioner kring kursplanernas och läroplanens mål att sträva mot vilket bland annat visar sig i att eleverna upplever att undervisningen på de bägge skolorna upplevs som stimulerande och att individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram utgår från de nationella målen i läroplan och kursplan.

Rektorn tar pedagogiskt ansvar för den verksamhet han leder och han har tillsammans med personalen till stor del själva identifierat de områden som tillsynen visar behöver åtgärdas, vilket är positivt. Skolornas kvalitetsarbete utgår från de analyser som bl.a. gjorts av kunskapsresultat och värdegrundsarbete

Trots att det är mycket som fungerar väl på skolorna finns det områden som behöver utvecklas. Även om kunskapsresultaten tycks vara förhållandevis goda är det viktigt

att alla elever ges förutsättning att nå målen för utbildningen och att skolorna arbetar vidare med att förbättra dessa.

Rektorn leder skolornas kvalitetsarbete vilket bl.a. bidragit till ett ökat fokus på målen att sträva mot. Trots det behöver rektorn i högre grad följa upp och analysera om all undervisning i realiteten i tillräckligt hög grad utgår från målen att sträva mot i läroplanen. D.v.s. om all undervisning ger eleverna möjlighet att t.ex. argumentera, reflektera och pröva olika ståndpunkter.

Slutligen behöver Tunets skola granska om undervisningen i ämnet svenska som andraspråk verkligen ger eleverna förutsättningar att nå alla målen i årskurs 5 enligt de nationella kursplanerna. På Idkerbergets skola behöver motsvarande göras för ämnena teknik och fysik.

Skolinspektionen har i tillsynen av Tunets och Idkerbergets skolor identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå målen för utbildningen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan samt kursplanerna).
- På Idkerbergets skola är inte utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling i ämnet teknik tillräckligt allsidig utifrån de nationella målen i kursplanerna (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).
- De individuella utvecklingsplanerna uppfyller inte författningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen, Kursplanerna).
- Rektorn följer inte upp lärarnas undervisning i tillräcklig grad (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Mål och krav är inte tillräckligt tydliga för eleverna på Idkerbergets skola (Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter).
- Elevernas inflytande över hur utbildningen utformas är inte tillräckligt och anpassas inte alltid efter deras ålder och mognad (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2.3 Elevers ansvar och inflytande).

- Idkerbergets skolas årliga plan mot kränkande behandling svarar inte fullt ut mot gällande författningskrav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag och 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Alla elever på Tunets skola som har ämnet svenska som andraspråk ges inte undervisning i ämnet i tillräcklig omfattning (4 kap. 3 a § första stycket första meningen 1985 års skollag, 2 kap. 16 § grundskoleförordningen).
- Idkerbergets skola erbjuder inte undervisning i ämnena teknik och fysik före utgången av årskurs 5 (Kursplanerna i ämnena teknik och fysik, mål att uppnå i slutet av det femte skolåret SKOLFS 2000:135).
- Åtgärdsprogrammen följer inte författningskrav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2-3.

Rektor och Borlänge kommun har ansvar för att Tunets och Idkerbergets skolors brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast 3 månader från den dag beslutet för Borlänge kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet vid dessa två tillfällen. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Borlänge kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Mathias Ljungström

På Skolinspektionens vägnar

Luca Nesi

Enhetschef

Mats Peterson

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Tunets skola
Bilaga 3	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Idkerbergets skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Borlänge kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Tunets skola den 28 september 2010 och Idkerbergets skola den 29 september 2010. Ansvariga för tillsynen har undervisningsrådet Mats Peterson och utredaren Mathias Ljungström varit.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits med anledning av påtalade brister senast 3 månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och skolorna dels den information som samlats in under besöken. I skolorna intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1. Antal elever på Tunets skola

Tunets skola	Antal elever
Förskoleklass	20
Grundskola	152

Källa: Skolans egna uppgifter september 2010

Tabell 2. Antal elever på Idkerbergets skola

Idkerbergets skola	Antal elever
Förskoleklass	4
Grundskola	31

Källa: Skolans egna uppgifter september 2010

Tunets skola är belägen i Romme i södra delarna av Borlänge och består av förskoleklass och grundskola årskurs 1-6. På skolan finns 180 elever. Personalen är uppdelad i två arbetslag; förskoleklass – årskurs 3 respektive årskurs 4–6. Idkerbergets skola är belägen några mil sydväst om Borlänge och består av förskoleklass och grundskola årskurs 1–6. På skolan finns 41 elever. All personal bildar ett arbetslag.

Skolorna tillhör Tuna skolområde. Idkerbergets slöjd- och simundervisning sker på Tunets skola och Idkerbergets och Tunets skolors hem- och konsumentkunskap och språkval sker på Gylle skola.

En rektor är ansvarig för bägge skolorna. Det finns fritidshem knutna till skolorna. Kommunens ansvarstagande för skolbarnsomsorgen beskrivs dock i separat rapport.

Tillsynsprotokoll för Tunets skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Enligt Tunet skolas sammanställning för år 2009 har alla elever i årskurs 5 nått kursplanernas mål i alla ämnen, utom i engelska där 91 procent av eleverna når målen, i matematik där 97 procent når målen och i svenska där 84 procent når målen. För år 2010 når mellan 92 och 100 procent av eleverna i årskurs 5 målen i alla ämnen utom i matematik där 84 procent når målen och i svenska som andraspråk där ingen elev når målen. I årskurs 6 samma år är det engelska som har lägst måluppfyllelse, 84 procent, och svenska som andraspråk, 50 procent.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar den nationella statistiken från år 2009 att i 12 av de totalt 13 delproven i ämnena svenska, matematik och engelska når eleverna ett bättre resultat än genomsnittet i riket (mellan 84 och 100 procent av eleverna nådde målen i proven). I ett av delproven i svenska nådde eleverna ett sämre resultat än genomsnittet i riket, 84,4 procent i jämförelse med 86,1 procent.

Enligt skolans egen sammanställning av resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs 3 når 86 procent av eleverna målen i svenska, 100 procent i svenska som andraspråk och 90 procent i matematik.

Samtliga intervjuade uppger att särskilt stöd ges till elever i behov av detta med något undantag (se bedömningsområde särskilt stöd).

Sammantaget är kunskapsresultaten förhållandevis goda även om dessa behöver förbättras så att alla elever ges förutsättningar att nå målen i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Elevernas individuella utvecklingsplaner måste innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Vidare måste elevens kunskapsutveckling tydligare framgå med utgångspunkt i de nationella kursplanernas mål.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen
Kursplanerna

Motivering:

I samband med utvecklingssamtalen upprättas individuella utvecklingsplaner, IUP, för alla elever. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av saknar omdömen om kunskapsutveckling i relation till målen i alla ämnen som eleverna har undervisning i. Av de exempel på individuella utvecklingsplaner som skickats in till Skolinspektionen framgår att de inte alltid är kopplade till kursplanemålen. Vidare blandas ibland skolans arbetssätt och elevens kunskapsutveckling ihop.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektorn måste i större utsträckning inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag
Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I samtal med rektorn framkommer att han följer upp lärarnas undervisning. Av intervjuer med rektorn och med lärare framgår dock att rektorn inte tillräckligt tydligt följer upp och utvärderar i vilken grad läroplanens mål att sträva mot genomsyrar undervisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan måste säkerställa att eleverna i större utsträckning ges möjlighet till inflytande över utbildningens utformning samt att inflytandet anpassas utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Lärarna arbetar på olika sätt för att ge eleverna inflytande. Dock inte systematiserat på senare tid. Intervjuerna med rektorn, lärarna och framförallt elever visar att inflytandet varierar mellan olika ämnen och lärare och att det är tveksamt om inflytandet alltid anpassas efter elevernas ålder och mognad.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Alla elever som ges undervisning i svenska som andraspråk måste få detta i rätt omfattning.

Författningstext:

4 kap. 3 a § första stycket första meningen 1985 års skollag

2 kap. 16 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt rektorn gör han en bedömning om eleverna ska undervisas i ämnet svenska som andraspråk istället för svenska. Därefter gör han en ansökan om resurser för detta ändamål till kommunen centralt. Rektorn beskriver att han inte får de resurser han begär, vilket i sin tur innebär att vissa elever som ska undervisas i ämnet svenska som andraspråk delvis får det men att de också undervisas i ämnet svenska då lärare med utbildning i svenska som andraspråk inte finns att tillgå. Lärarna berättar att det i sin tur innebär att dessa elever har svårt att följa med i undervisningen.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolan måste utarbeta åtgärdsprogram som följer kraven i grundskoleförordningen.

Författningstext:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I det urval av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte hur föreslagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.

Tillsynsprotokoll för Idkerbergets skola

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan
Kursplanerna

Motivering:

Genom att skolan har få elever är det svårt att dra några generella slutsatser utifrån nedan presenterade kunskapsresultat. Enligt Idkerbergets skolas sammanställning för år 2010 har alla elever i årskurs 5 nått kursplanernas mål i alla ämnen, utom i engelska där 66,6 procent av eleverna når målen. Skolans bedömning i slutet av årskurs 6 samma år är att alla elever når målen i alla ämnen.

När det gäller de nationella ämnesproven i årskurs 5 finns det ingen nationell statistik att tillgå av skälet att det är så få elever i årskurs 5 på skolan. Skolans egen sammanställning av resultaten av proven i årskurs 5 visar att alla elever når målen i alla delprov. Enligt skolans egen sammanställning av resultaten i de nationella ämnesproven i årskurs 3 når 80 procent av eleverna målen i svenska och 100 procent i matematik.

Enligt samtliga intervjuade ges elever i behov av särskilt stöd sådant stöd.

Sammantaget tycks kunskapsresultaten således vara goda även om dessa behöver förbättras eftersom alla elever måste ges förutsättning att nå målen i alla ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

Lärarna måste i högre grad allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling i ämnet teknik utifrån kursplanens krav.

Författningsstöd:

2 kap. 6 § grundskoleförordningen

Motivering:

Tillsynen visar att undervisningen i ämnet teknik genomförs med hjälp av s.k. NTA-lådor (naturvetenskap och teknik för alla) som är ett pedagogiskt hjälpmedel för att bedriva undervisning i dessa ämnen. Lärarna på Idkerbergets skola har dock svårt att specifikt redogöra för om utvärderingen av elevernas kunskapsutveckling i ämnet teknik görs i förhållande till alla mål i kursplanen. Därmed har de också svårt att garantera att alla moment täcks in av undervisningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering****Bedömning:**

Elevernas individuella utvecklingsplaner måste innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i. Vidare måste elevens kunskapsutveckling tydligare framgå med utgångspunkt i de nationella kursplanernas mål.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

I samband med utvecklingssamtalen upprättas individuella utvecklingsplaner, IUP, för alla elever. De individuella utvecklingsplaner som Skolinspektionen har tagit del av saknar omdömen om kunskapsutveckling i relation till målen i alla ämnen som eleverna har undervisning i. Av de exempel på individuella utvecklingsplaner som skickats in till Skolinspektionen framgår att de inte alltid är kopplade till kursplanemålen. Vidare blandas ibland skolans arbetssätt och elevens kunskapsutveckling ihop.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektors ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn måste i större utsträckning inhämta kunskap om och följa upp lärarnas undervisning.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag
Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

I samtal med rektorn framkommer att han följer upp lärarnas undervisning. Av intervjuer med rektorn och med lärare framgår dock att rektorn inte tillräckligt tydligt följer upp och utvärderar i vilken grad läroplanens mål att sträva mot genomsyrar undervisningen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan måste tydligare klargöra mål och krav för eleverna i årskurs 1-3.

Författningsstöd:

Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Motivering:

Skolan arbetar med lokala pedagogiska ämnesplaneringar där kursplanemålen förtydligas. Dessa presenteras inte för de yngre eleverna. Detta bekräftas i samtal med främst de yngre eleverna som uppger att de inte alltid känner till vilka mål de ska uppnå i alla ämnen. Lärarna medger att de inte alltid presenterar målen i de olika ämnena men att de beskriver mål för vissa arbetsområden.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Skolan måste säkerställa att eleverna i större utsträckning ges möjlighet till inflytande över utbildningens utformning samt att inflytandet anpassas utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

Lärarna arbetar på olika sätt för att ge eleverna inflytande. Dock inte systematiskt på senare tid. Intervjuerna med rektorerna, lärarna och framförallt elever visar att inflytandet varierar mellan olika ämnen och lärare och att det är tveksamt om inflytandet alltid anpassas efter elevernas ålder och mognad.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan måste vidta åtgärder så att den årliga planen mot kränkande behandling fullt ut svarar mot gällande författningskrav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Skolan har en plan mot kränkande behandling benämnd Likabehandlingsplan. Av planen framgår inte tillräckligt tydliga åtgärder med anledning av gjord kartläggning. Eleverna har inte deltagit vid upprättande av planen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Undervisningstid och val

Bedömning:

Skolan måste erbjuda undervisning i ämnena teknik och fysik före utgången av årskurs 5.

Författningsstöd:

Kursplanerna i ämnena teknik och fysik, mål att uppnå i slutet av det femte skolarbetet.

Motivering:

Lärarna uppger att undervisningen av praktiska skäl har organiserats så eleverna i årskurs 4-6 undervisas i samma ämnen samtidigt. Undervisningen i ämnena fysik och

teknik har av detta skäl genomförts först i årskurs 6 för vissa elever fastän mål att uppnå finns i slutet av årskurs 5.

Huvudområde: Enskilds elev rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Skolan måste utarbeta åtgärdsprogram som följer kraven i grundskoleförordningen.

Författningstext:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen.

Motivering:

I det urval av åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår inte hur föreslagna åtgärder ska följas upp och utvärderas.